

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

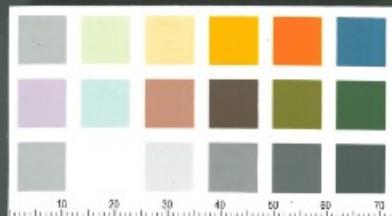
Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 573. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm12829/facsimile.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

efter hvært Folks føregne Vilkaar, findes mange Indskrænkninger, som ved første Dækst synes at være Afvigelser, kan ikke undre os, men; det Store kan vi være sikker paa at finde Gangen Hændelig; thi den er grundet i Menneskets Natur og Besidmelle. Et det nu unægteligt, at For-nuften ligefra Reformationens Dage stræbde efter Enevælde i Mennesket, da fulgte beraf ogsaa en demokratisk Retning, og det var kun Spørgsmålet, om Hornuften vilde satte Pøbelen eller Døven paa Thronen, og i sidste Tilfælde: hvilken Lov. Ved vi nu i hvilket Forhold For-nuften gennem det attende Aachundrede satte sig til Christendommen, eller med andre Ord, at den satte sig paa Bagbenene, da kan vi forud vide at den vilde sætte sig selv paa Thronen, og om der skulle komme en Rakke af Revolutioner eller en Skore af Tyranner, som tilsidst sammenmeltes i en Universal-Monarch, synes at være det eneste Spørgsmaal. Ludvig den Hjortende prøvede hvoivoldt det var muligt at indsatte Europa paa ovrig Kroner som Edelstene i den franske, men med stor Belæftning lænde han, at det endnu ikke vilde lykkes, og det sued til Grankæstig, som maatte udrede Kærepengene. Naar man betragter Hugonotterne, og hører Borgere fra Gens bedomme Staten efter sit Hoved, som en juridisk Forbindelse, det tillom Hollets selv gjorde Kuldmodige at ordne og vaage over, da maa man vel slutte, at Revolutionen forsinkedes

ved Hugonotternes Uddrivelse, men Encyclopedisterne stræbde ørlig at erstatte Mangelen; og i et Land, hvor der var lidet Gudsbyggt, og hvor baade Hoffet, Adelen og Gejstigheden prædikede i Ord og Gjerning de mest oprorende: ugodelige og egennytte Grundætninger, var Øvret aldeles undgaaeligt. At de oplyste Grammatikand vilde ved Beilighed see at sætte Pøbelen paa Thronen, for selv at syre som Demagoger, det kunde man vente, men at man i det øvrige Europa vilde synes, det var ganske rigtigt, skulde man ikke saa let vente, naar man glemde, at franske Forfattere længe havde givet Tønen an, og oversaae hvoraf det var en nødvendig Folge, Naar Hornuften erklærer sig for selvstændig og fri, da erklærer den derved Kongernes Konge for astat, og under hvilken Skikkelse den skal paa-sætte sig den roede Krone, berører paa, hvorvidt den er udviklet, om den har naer Landens Riget eller ikke; thi i første Tilfælde tager den Præstes Hølen paa, i sidste Bonde-Køsten. Naar ved vi, at selv i Sydsland var Hornuften ikke kommet videre hos de Klogeste end til Grænserne af Lande-Riget, hvor den kun sandt sig selv, og hos de Fleste opholdt den sig da midt i Sandbesættelsen. Naar en selvlig Hornust nu fra sit lave Stade stirrer op mod Thronen, da finder den naturligvis Kongen overstødlig, da den mener langt værdigere at kunne belæde hans Plads, og naar den nu forestiller sig hundrede Kloge Mænd,

